

NOT: İlköğretim çağına başlama tarihinin nasıl uygulanacağı hakkında

T.C.

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı: E-53773008-622.02-12834104

27/06/2025

Konu: Görüş (İlköğretim Çağına Başlama Tarihinin Nasıl Uygulanacağı)

..... GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi: tarihli ve sayılı yazı.

Genel Müdürlüğünüz emrinde 4857 sayılı Kanuna tabi sürekli işçi statüsünde görev yapan personelin "Analık İzni veya Ücretsiz İzin Sonrası Yapılacak Kısmi Süreli Çalışmalar Hakkında Yönetmelik" uyarınca kısmi süreli çalışma talebinde bulunduğundan bahisle iznin bitiş tarihine ilişkin ilgi yazı incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 4857 sayılı İş Kanununun 13 üncü maddesinin beşinci fıkrasında, "Bu kanunun 74 üncü maddesinde öngörülen izinlerin bitiminden sonra mecburi ilköğretim çağına başladığı tarihi takip eden ay başına kadar bu maddeye göre ebeveynlerden biri kısmi süreli çalışma talebinde bulunabilir. Bu talep işveren tarafından karşılanır ve geçerli fesih nedeni sayılmaz. Bu fıkra kapsamında kısmi süreli çalışmaya başlayan işçi, aynı çocuk için bir daha bu haktan faydalanmamak üzere tam zamanlı çalışmaya dönebilir. Kısmi süreli çalışmaya geçen işçinin tam zamanlı çalışmaya başlaması durumunda yerine işe alınan işçinin iş sözleşmesi kendiliğinden sona erer. Bu haktan faydalanmak veya tam zamanlı çalışmaya geri dönmek isteyen işçi işverene bunu en az bir ay önce yazılı olarak bildirir. Ebeveynlerden birinin çalışmaması hâlinde, çalışan eş kısmi süreli çalışma talebinde bulunamaz. Üç yaşını doldurmamış bir çocuğu eşiyile birlikte veya münferiden evlat edinenler de çocuğun fiilen teslim edildiği tarihten itibaren bu haktan faydalanır." hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan, 8.11.2016 tarihli ve 29882 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Analık İzni veya Ücretsiz İzin Sonrası Yapılacak Kısmi Süreli Çalışmalar Hakkında Yönetmeliğin 8 inci maddesinin birinci fıkrasında, "İşçi, 5 inci maddede belirtilen analık izninin, 6 ncı maddede belirtilen ücretsiz iznin veya 7 nci maddede belirtilen ücretsiz iznin bitiminden itibaren çocuğun mecburi ilköğretim çağına başladığı tarihi takip eden ay başına kadar herhangi bir zamanda kısmi süreli çalışma talebinde bulunabilir." hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuatta "çocuğun mecburi ilköğretim çağına başladığı tarih" ibaresinin açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

Bu minvalde, 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 3 üncü maddesinde, "Mecburi ilköğretim çağı, 6-14 yaş grubundaki çocukları kapsar. İlkokulların birinci sınıflarına o yılın 31 Aralık tarihinde 72 ayını dolduran çocukların kaydı yapılır. Ancak çocuğun gelişim durumuna bağlı olarak okula erken başlaması veya kaydının ertelenmesi ile ilgili hususlar yönetmelikle düzenlenir." hükmü ile 7 nci maddesinde, "İlköğretim; 1 inci maddede belirtilen amacı gerçekleştirmek için kurulmuş dört yıl süreli ve zorunlu ilkokul ile dört yıl süreli ve zorunlu ortaokuldan oluşan bir Milli Eğitim ve Öğretim Kurumudur." hükmü yer almaktadır.

Ayrıca 7180 sayılı Kanunun Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporunda ise "Madde ile, 66 ay olan okula başlama yaşı 69 ay olarak yeniden düzenlenmektedir. Ayrıca öğrencilerin gelişim düzeylerine göre okula erken başlama veya geç **başlama** hakkı verilmesine ilişkin hususların yönetmelikle düzenlenebilmesine imkân sağlanması amaçlanmaktadır. Gelişimi hızlı olan çocukların okula erken **başlayabilmesi** ile gelişimi yavaş olan çocukların okula geç **başlayabilmesinin** önünün açılması amaçlanmaktadır." açıklamasına yer verilmiştir.

Yine, 26.07.2014 tarihli ve 29072 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinin 4 üncü maddesinde dönem, "*Derslerin başladığı tarihten yarıyıl tatiline, yarıyıl tatili bitiminden ders kesimine kadar geçen süreyi,*" olarak, eğitim ve öğretim yılı ise, "*Eğitim ve öğretimin başladığı tarihten, sonraki eğitim ve öğretim yılının başladığı tarihe kadar geçen süreyi,*" olarak tanımlanmıştır.

Mezkûr Yönetmeliğin 11 inci maddesinin altıncı fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde, "*İlkokulların birinci sınıfına, kayıtların yapıldığı yılın eylül ayı sonu itibarıyla 69 ayını dolduran çocukların kaydı yapılır. Ayrıca 66, 67 ve 68 aylık çocuklardan velisinin yazılı isteği bulunanlar da ilkokul birinci sınıfa kaydedilir.*

Okul müdürlükleri, yaşça kayıt hakkını elde eden çocuklardan 69, 70 ve 71 aylık olanları velisinin yazılı talebi bulunması halinde okul öncesi eğitime yönlendirir veya kayıtlarını bir yıl erteler." hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, eğitim öğretimin belirli bir tarihlere bağlanarak yürütüldüğü açık olup örneğin 1 Nisan 2025 tarihinde 72 ayını dolduran bir çocuk için istese dahi ilköğretime başlama imkanı bulunmamaktadır. Bu çocuk ancak Milli Eğitim Bakanlığınca belirlenen tarihte ilköğretime başlayacak olup 2025 yılı için bu tarih 08.09.2025 olarak belirlenmiştir.

Bu itibarla, mecburi ilköğretim çağının başladığı tarih olarak 222 sayılı Kanun ile mezkûr Yönetmelik uyarınca belirlenen dönemde ilkokula başlama tarihinin esas alınması gerektiği, kısmi süreli çalışmaya başlama ve bitiş tarihinin yukarıda yer verilen açıklamalara göre tespit edilmesinin uygun olacağı mütalaa edilmektedir.

Bilgilerini rica ederim.

.....

Bakan a.

Yerel Yönetimler Genel Müdürü